

Situasjonen på havre høsten 2005

Analyser av årets havre denne høsten viser at innholdet av en bestemt type mykotoksin er noe høyere enn det som er ønskelig. Årets havre har i stor grad blitt utsatt for angrep av feltmuggsopp. Dette skjer primært midtsommers rundt blomstring på havre. Tidligere år har vi hatt forhøyede nivåer av en type mykotoksin som kalles DON. Denne typen er mindre toksisk enn den mykotoksin-typen vi finner i årets havre, HT-2. Årets situasjon skiller seg dermed vesentlig fra tidligere år.

Situasjonen er over hele landet

Det finnes per i dag ingen plantevernmidler som er godkjent i kampen mot denne feltmuggsoppen. Når kornet kommer i hus er det ikke mulig å observere om havren har blitt utsatt for denne typen soppangrep, verken på farge eller lukt. Feltmuggsopp kan i en del tilfeller produsere ulike typer mykotoksiner. På lagret korn er det ingen ting som kan gjøres for å redusere mengden mykotoksin i kornet. Vi kan analysere innholdet, og dette tar ofte to-tre uker og har en relativt høy kostnad. Fôrbransjen har dette året valgt å ta ut flere prøver enn vanlig, da vi fikk signaler om at havren kunne ha høgt innhold av feltmuggsopp. Prøveresultatene viser at hele landet er rammet, ingen geografiske områder skiller seg ut i positiv eller negativ retning. Dette gjelder også på tvers av fôrleverandør.

Virkning på hester

Mykotoksin kan gi ulike utslag på hest. Hester som står på store mengder mykotoksininfisert havre har lettere for å vise sykdomstegn enn hester som får liten grad av mykotoksin i rasjonen. I tillegg er det ofte slik at hester som står i hard trening har lettere for å få svekket immunforsvar enn hester som trenes lite. Mykotoksin kan gi problemer med luftveier, svekket immunforsvar i tillegg til å forstyrre fordøyelsesystemet.

Det er gjort lite forskning på hvor mye mykotoksiner en hest tåler, men Mattilsynet har satt opp anbefalte grenseverdier for totalrasjonen. Dersom havre utgjør en stor del av totalrasjonen, vil det være større risiko for at disse grenseverdiene overskrides. I tillegg vet vi at enkelte hester har lettere for å reagere på mykotoksiner enn andre hester.

Anbefalt bruk av havre i år

For å være på den sikre siden ønsker fôrbransjen å komme med anbefalinger rundt bruken av årets havre. **Vi mener at det vil være fornuftig å redusere mengden havre til hester i hard trening.** Vår anbefaling er at det bør gis maks. 1-2 kg havre per hest per dag. Dersom noen har hester som en av erfaring vet reagerer lett på hygienisk kvalitet i fôret, bør disse hestene ikke tildeles ren havre i rasjonen denne sesongen.

Alternative fôrmidler til havre er enten økt bruk av kraftfôrblending, bygg-produkter, betfiber-produkter, eller vegetabilsk olje.

Når havre benyttes som råvare i kraftfôr til hest, har vi muligheten til å redusere havremengden dersom mykotoksininnholdet i havre er høyt. Denne muligheten har vi selvsagt ikke når vi skal selge ren havre.

For ytterligere info, ta kontakt med din fôrleverandør.

På vegne av fôrbransjen i Norge:

Norgesfôr, Unikorn, Fiskå Mølle og Felleskjøpet